I

(Tiedonantoja)

NEUVOSTO

Neuvoston 18 päivänä helmikuuta 2002 vahvistama

YHTEINEN KANTA (EY) N:o 30/2002

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/. . ./EY antamiseksi työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 80/987/ETY muuttamisesta

(2002/C 119 E/01)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 137 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ([1]),

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([2]),

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa tarkoitettua menettelyä ([3]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Yhteisön peruskirja työntekijöiden sosiaalisista perusoikeuksista hyväksyttiin 9 päivänä joulukuuta 1989. Sen seitsemännessä kohdassa todetaan, että sisämarkkinoiden toteutumisen on johdettava työntekijöiden elin- ja työolojen parantumiseen Euroopan yhteisössä sekä että tämän parantumisen on johdettava tarpeen mukaan työlainsäädännön tiettyjen näkökohtien, kuten joukkoirtisanomisiin tai konkursseihin liittyvien menettelyjen kehittämiseen.

(2) Direktiivin 80/987/ETY ([4]) tarkoituksena on varmistaa työntekijöiden vähimmäissuoja heidän työnantajansa maksukyvyttömyystilanteessa. Niinpä jäsenvaltioiden on direktiivin mukaisesti perustettava palkkaturvajärjestelmä, joka turvaa asianomaisille työntekijöille maksun heidän maksamatta olevista saatavistaan.

(3) Maksukyvyttömyyttä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön muutokset ja sisämarkkinoiden kehittyminen edellyttävät mainitun direktiivin tiettyjen säännösten mukauttamista.

(4) Oikeusvarmuuden ja avoimuuden vuoksi olisi myös direktiivin 80/987/ETY soveltamisalaa ja tiettyjä määritelmiä selvennettävä. Erityisesti direktiivin artiklaosassa olisi täsmennettävä jäsenvaltioille myönnetty mahdollisuus rajoittaa direktiivin soveltamisalaa sekä kumottava sen johdosta direktiivin liite.

(5) Kyseessä olevien työntekijöiden yhdenvertaisen suojan varmistamiseksi olisi maksukyvyttömyyden määritelmä mukautettava jäsenvaltioiden lainsäädännön uusiin suuntauksiin ja käsitteen piiriin olisi otettava myös muita maksukyvyttömyysmenettelyjä kuin likvidaatiomenettely. Palkkaturvajärjestelmää koskevan maksuvelvoitteen määrittämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava tässä yhteydessä säätää, että jos maksukyvyttömyystilanne johtaa useisiin maksukyvyttömyysmenettelyihin, tällaista tilannetta käsitellään ikään kuin kyseessä olisi yksi ainoa maksukyvyttömyysmenettely.

(6) Olisi varmistettava, että ne työntekijät, joita tarkoitetaan Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), Julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15 päivänä joulukuuta 1997 annetussa neuvoston direktiivissä 97/81/EY ([5]), Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28 päivänä kesäkuuta 1999 annetussa neuvoston direktiivissä 1999/70/EY ([6]) ja määräaikaisessa tai tilapäisessä työsuhteessa olevien työntekijöiden työturvallisuuden ja -terveyden parantamisen edistämistä koskevien toimenpiteiden täydentämisestä 25 päivänä kesäkuuta 1991 annetussa neuvoston direktiivissä 91/383/ETY ([7]), eivät jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

([1]) EYVL C 154 E, 29.5.2001, s. 109.

([2]) EYVL C 221, 7.8.2001, s. 110.

([3]) Euroopan parlamentin lausunto, annettu 29. marraskuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 18. helmikuuta 2002, ja Euroopan parlamentin päätös, tehty . . . (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

([4]) EYVL L 283, 28.10.1980, s. 23, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1994 liittymisasiakirjalla.

([5]) EYVL L 14, 20.1.1998, s. 9, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 98/23/EY (EYVL L 131, 5.5.1998, s. 10).

([6]) EYVL L 175, 10.7.1999, s. 43.

([7]) EYVL L 206, 29.7.1991, s. 19.

(7) Työntekijöiden oikeusvarmuuden takaamiseksi sellaisten yritysten maksukyvyttömyystilanteissa, joilla on toimintaa useissa jäsenvaltioissa, ja työntekijöiden oikeuksien vahvistamiseksi yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti direktiiviin on tarpeen sisällyttää säännöksiä, joissa todetaan nimenomaisesti, mikä palkkaturvajärjestelmä on vastuussa työntekijöiden maksamatta olevien saatavien suorittamisesta näissä tapauksissa, ja joissa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön tavoitteeksi asetetaan työntekijöiden maksamatta olevien saatavien suorittaminen viipymättä. Lisäksi on tarpeen varmistaa, että säännökset pannaan asianmukaisesti täytäntöön säätämällä jäsenvaltioiden toimivaltaisten hallintoviranomaisten välisestä yhteistyöstä.

(8) Maksukyvyttömyysmenettelyjen toteamisen helpottamiseksi erityisesti rajat ylittävissä tilanteissa olisi säädettävä, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille, millaiset maksukyvyttömyysmenettelyt johtavat palkkaturvajärjestelmään turvautumiseen.

(9) Tämän johdosta olisi direktiivi 80/987/ETY muutettava.

(10) Koska ehdotetun toimen tavoitetta, joka on direktiivin 80/987/ETY tiettyjen säännösten mukauttaminen yritysten toiminnassa yhteisössä tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 80/987/ETY seuraavasti:

1) Korvataan nimi seuraavasti:

”Neuvoston direktiivi 80/987/ETY, annettu 20 päivänä lokakuuta 1980, työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa”.

2) Korvataan I jakso seuraavasti:

”I JAKSO

SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

1. Tätä direktiiviä sovelletaan työntekijöiden työsopimuksista tai työsuhteista johtuviin saataviin työnantajalta, joka on 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla maksukyvytön.

2. Jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti jättää tiettyihin ryhmiin kuuluvien työntekijöiden saatavat tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen vuoksi, että on olemassa muita tapoja turvata palkkasaatavat, jos osoitetaan, että ne tarjoavat kyseisille henkilöille tästä direktiivistä johtuvaa suojaa vastaavan suojan.

3. Jäsenvaltiot voivat edelleen jättää, jos tällaista säännöstä jo sovelletaan niiden kansallisessa lainsäädännössä, tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle:

a) luonnollisen henkilön palveluksessa olevat kotiapulaiset; ja

b) kalastajat, jotka saavat palkkansa osuutena saaliista.

2 artikla

1. Tätä direktiiviä sovellettaessa työnantajaa pidetään maksukyvyttömänä, jos on pyydetty jonkin jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisen, työnantajan kaikkia velkoja koskevan sellaisen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista, jossa kyseinen työnantaja menettää osittain tai kokonaan määräysvallan omaisuuteensa ja jossa määrätään selvittäjä tai vastaavaa tehtävää suorittava henkilö, ja jos kyseisten säännösten nojalla toimivaltainen viranomainen on joko

a) päättänyt menettelyn aloittamisesta; tai

b) todennut, että työnantajan yritys tai liiketoiminta on kokonaan lopetettu ja että käytettävissä olevat varat eivät riitä perusteeksi menettelyn aloittamiselle.

2. Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta siihen, miten kansallisessa lainsäädännössä määritellään käsitteet ’työntekijä’, ’työnantaja’, ’palkka’, ’saavutettu oikeus’ ja ’tulevaisuuteen kohdistuva oikeus’.

Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan voi jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle:

a) direktiivissä 97/81/EY tarkoitettuja osa-aikatyöntekijöitä;

b) direktiivissä 1999/70/EY tarkoitettuja määräaikaisessa työsuhteessa olevia työntekijöitä;

c) direktiivin 91/383/ETY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tilapäisessä työsuhteessa olevia työntekijöitä.

3. Jäsenvaltiot eivät voi asettaa työsopimuksen tai -suhteen vähimmäiskestoa ehdoksi työntekijöiden oikeudelle saada tämän direktiivin mukaisia etuuksia.

4. Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita laajentamasta työntekijöiden suojaa muihin maksukyvyttömyystapauksiin, jotka on vahvistettu muilla kuin 1 kohdassa tarkoitetuilla menettelyillä, joista säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

Tällaiset menettelyt eivät kuitenkaan aiheuta vastuuta muiden jäsenvaltioiden järjestelmille III a jaksossa tarkoitetuissa tapauksissa."

3) Korvataan 3 ja 4 artikla seuraavasti:

"*3 artikla*

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta palkkaturvajärjestelmät turvaavat, jollei 4 artiklasta muuta johdu, työsopimuksista tai työsuhteista johtuvien maksamatta olevien työntekijöiden saatavien suorituksen.

Palkkaturvajärjestelmä turvaa maksamattomat palkkasaatavat tiettyä jäsenvaltioiden määrittämää päivää edeltävältä ja/tai tapauksen mukaan sen jälkeiseltä ajalta.

4 artikla

1. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa palkkaturvajärjestelmien 3 artiklassa tarkoitettua vastuuta.

2. Käyttäessään 1 kohdassa tarkoitettua mahdollisuutta jäsenvaltion on vahvistettava sen ajan kesto, jolta palkkaturvajärjestelmän on vastattava maksamatta olevista saatavista. Tämä aika ei kuitenkaan saa olla lyhyempi kuin 3 artiklassa tarkoitettua päivää edeltävä ja/tai sen jälkeinen ajanjakso, joka kattaa työsuhteen kolme viimeistä kuukautta. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää tämän kolmen kuukauden vähimmäisajan viiteajanjaksoon, jonka pituus on vähintään kuusi kuukautta.

Jäsenvaltiot, jotka säätävät vähintään 18 kuukauden viiteajanjakson, voivat rajoittaa kahdeksaan viikkoon ajan, jolta palkkaturvajärjestelmä vastaa maksamatta olevista saatavista. Tässä tapauksessa vähimmäisajanjakson laskemisessa otetaan huomioon työntekijöille edullisimmat ajanjaksot.

3. Jäsenvaltiot voivat lisäksi asettaa enimmäismäärän palkkaturvajärjestelmän suoritettavaksi tuleville maksuille. Tämä enimmäismäärä ei saa alittaa tasoa, joka on yhteensopiva direktiivin sosiaalisen tavoitteen kanssa.

Käyttäessään tätä mahdollisuutta jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle menetelmä, jota noudattaen se asettaa enimmäismäärän."

4) Lisätään jakso III a seuraavasti:

"III a JAKSO

USEAA VALTIOTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

8 a artikla

1. Jos yritys, joka harjoittaa toimintaa vähintään kahden jäsenvaltion alueella, on maksukyvytön 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, työntekijöiden maksamatta olevien saatavien maksamisen osalta on toimivaltainen sen jäsenvaltion palkkaturvajärjestelmä, jonka alueella työntekijät tavallisesti työskentelevät tai työskentelivät.

2. Työntekijöiden oikeuksien laajuus määräytyy sen lainsäädännön mukaan, jonka piiriin toimivaltainen palkkaturvajärjestelmä kuuluu.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa päätökset, jotka on tehty jonkin sellaisen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä, jonka aloittamista on pyydetty jossakin toisessa jäsenvaltiossa, otetaan huomioon määritettäessä tässä direktiivissä tarkoitettua työnantajan maksukyvyttömyyttä.

8 b artikla

1. Jäsenvaltioiden on 8 a artiklan täytäntöönpanoa varten säädettävä toimivaltaisten hallintoviranomaisten ja/tai 3 artiklassa mainittujen palkkaturvajärjestelmien välillä tapahtuvasta asiaankuuluvien tietojen vaihtamisesta, minkä avulla on erityisesti mahdollista ilmoittaa toimivaltaisille palkkaturvajärjestelmille maksamatta olevista työntekijöiden saatavista.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille toimivaltaisten hallintoviranomaistensa ja/tai palkkaturvajärjestelmiensä yhteystiedot. Komissio saattaa nämä tiedot yleisön saataville."

5) Lisätään 9 artiklaan alakohta seuraavasti:

"Tämän direktiivin täytäntöönpano ei missään tapauksessa saa olla peruste heikentää jäsenvaltiossa vallitsevaa tilannetta, joka koskee työntekijöiden suojan yleistä tasoa tämän direktiivin soveltamisalalla."

6) Lisätään 10 artiklaan alakohta seuraavasti:

"c) evätä 3 artiklassa tarkoitettu maksuvelvollisuus tai poistaa 7 artiklassa tarkoitettu vastuu taikka heikentää niitä tapauksissa, joissa työntekijä yksin tai lähisukulaistensa kanssa on omistanut olennaisen osan työnantajan yrityksestä tai yritystoiminnasta ja vaikuttanut huomattavasti sen toimintaan."

7) Lisätään artikla seuraavasti:

"*10 a artikla*

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava, millaiset kansalliset maksukyvyttömyysmenettelyt kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan sekä niitä koskevat muutokset komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Komissio julkaisee nämä ilmoitukset Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä."

8) Kumotaan liite.

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan ennen ... päivää ... kuuta ... (*). Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä työnantajan maksukyvyttömyystilanteissa, jotka ilmenevät näiden säännösten voimaantulopäivän jälkeen.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*

(*) Kolme vuotta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti 15. tammikuuta 2001 ehdotuksen direktiiviksi direktiivin 80/987/ETY muuttamisesta.

2. Euroopan parlamentti hyväksyi lausuntonsa ensimmäisessä käsittelyssä 29. marraskuuta 2001 perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti.

3. Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 31. toukokuuta 2001. Alueiden komitea ilmoitti 13. helmikuuta 2002 päivätyssä kirjeessään, ettei se anna asiassa lausuntoa.

4. Komissio esitti suullisesti muutetun ehdotuksen pysyvien edustajien komitealle 30. marraskuuta 2001. Komission jäsen Anna Diamantopoulou vahvisti näkemyksen neuvoston istunnossa 3. joulukuuta 2001.

5. Neuvosto pääsi 3. joulukuuta 2001 yksimieliseen poliittiseen yhteisymmärrykseen ehdotuksesta yhteiseksi kannaksi.

6. Neuvosto vahvisti yhteisen kantansa 18. helmikuuta 2002 perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti.

II TAVOITE

Ehdotuksen tavoitteena on muuttaa vuonna 1980 annettua direktiiviä työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa kansallisissa lainsäädännöissä tapahtuneen kehityksen ja tuomioistuimien viimeaikaisen oikeuskäytännön huomioon ottamiseksi.

III YHTEISEN KANNAN ANALYYSI

1. YLEISET HUOMAUTUKSET

Direktiivin muuttamisen keskeisinä tavoitteina on mukautuminen työmarkkinoiden kehitykseen ja maksukyvyttömyyttä koskevien kansallisten lainsäädäntöjen muutoksiin maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevan asetuksen (EY) N:o 1346/2000 tultua voimaan. Muuttamisen tarkoituksena on täsmentää soveltamisalan määritelmää ja ottaa käyttöön säännöt toimivaltaisen palkkaturvajärjestelmän määrittämiseksi rajat ylittävissä tilanteissa.

2. EUROOPAN PARLAMENTIN HYVÄKSYMÄT TARKISTUKSET

Euroopan parlamentti hyväksyi 16 tarkistusta.

2.1 **Komission hylkäämät Euroopan parlamentin tarkistukset**

Komissio ei sisällyttänyt muutettuun ehdotukseensa yhdeksää Euroopan parlamentin tarkistusta. Nämä ovat tarkistukset 3, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 17 ja 19.

2.2 **Komission hyväksymät Euroopan parlamentin tarkistukset**

Komissio ilmoitti voivansa hyväksyä kokonaan kolme Euroopan parlamentin tarkistusta. Nämä ovat tarkistukset 2, 4 ja 9.

Komissio hyväksyi lisäksi neljä muuta tarkistusta joko osittain tai keskeisen sisällön osalta. Nämä ovat tarkistukset 6, 11, 14 ja 15.

3. TARKISTUKSET, JOTKA NEUVOSTO HYVÄKSYI KOMISSION MUUTETTUUN EHDOTUKSEEN

Neuvosto hyväksyi samat tarkistukset kuin komissio lukuun ottamatta tarkistusta 11. Tämä tarkistus koskee 1 artiklan 2 kohtaa [1] (direktiivin 80/987/ETY 3 artiklan ensimmäinen kohta), ja sen tarkoituksena on lisätä velvoite maksaa korvauksia palvelussuhteen päättyessä lopullisesti. Komissio ilmoitti voivansa hyväksyä tarkistuksen edellyttäen, että siihen lisätään maininta ”tarvittaessa”.

Neuvosto ei hyväksynyt tätä tarkistusta, koska se katsoo, että lisäys ei turvaa mitenkään maksua, sikäli kuin edellä mainitut korvaukset ovat 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja työntekijöiden työsopimuksista tai palvelussuhteesta johtuvia maksamatta olevia saatavia.

IV **YHTEENVETO**

Neuvosto hyväksyi kaikki komission hyväksymät Euroopan parlamentin tarkistukset yhtä lukuun ottamatta edellä mainituista syistä.

Tästä syystä neuvosto katsoo, että yhteinen kanta täyttää kokonaisuudessaan komission ehdotuksen keskeiset tavoitteet sekä tavoitteet, joihin Euroopan parlamentti pyrkii ehdottamissaan tarkistuksissa.

[1] Yhteisessä kannassa olevan 1 artiklan 3 kohta.